

Örmény kódexművészet - kiállítás és előadás

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiállítási képeken keresztül mutatja be az örmény kódexművészet történelmét. A kiállítást megnyitotta dr. Issekutz Sarolta, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke.

A kiállítás megnyitóján előadás keretében Zsigmond Benedek armenológus röviden beszélt az örmény nyelv és írás múltjáról, jelenéről, az örmények történelméről, a Kárpát-medencei örménység gyökereiről, a világon elsőként 301-ben államvallásként felvett kereszténységük történetéről, a 13. században az „1001 tornyú Ani” székesfővárosból való menekülésükről, évszázadokon keresztül tartó hontalanságukról, majd 350 évvel ezelőtti „hazatalálásukról” a Kárpát-medencében.

A műsorban a Duduk együttes megszólaltatta az örmény népzene és tradicionális zenét, majd az örmény konyha remekeiből kaphattak ízelítőt a látogatók.

Forrás: nemzetisegek.hu/2022/06/22/ormeny-kodexmuveszet-kiallitas-es-eloadas/

Fotók: Fabók Dávid, Balogh Jenő

Egy fotón látható Zsigmond Benedek, a Group Duduk Együttes és dr. Issekutz Sarolta

A kiállítás anyaga letölthető a www.magyarormenytudastar.hu oldalról!

Az óriási hőiség ellenére is kb. 80-an voltak ott a kiállítás megnyitóján

Zsigmond Benedek

Örményország - 1. rész történelem, kultúra, erdélyi örménység

Évtizedek óta tartok előadásokat az örményekről: történelmükről, művelődésükről, valamint a magyarországi örmény közösségről. Időről időre mégis érdemes összegezni és általános képet adni egy népről és annak kultúrájáról, hiszen az évek során a kutató nézetei megváltozhatnak a kutatott témáról. Egy-két év alatt csak alig-alig észlelhetők ezek a változások, de hosszabb idő elmúltával már érdemes az összképet újra átgondolni. Ez az írás egy ilyen átfogó előadás első része, mely teljességében elhangzott az *Örmény kódexművészet* c. kiállítás megnyitóján.

A teljes cikk négy részre tagolódik. Az elsőben a legfontosabb kérdésre próbálunk meg választ adni: mi is az az örménység, mit értünk Örményország alatt, mi az örmények hazája? Ezután rátérünk az örmények hosszú történetének vázlatos ismertetésére. A harmadik részben az igen gazdag örmény kultúrából emelünk ki pár jellegzetes és általunk fontosnak tartott motívumot. Végül, de nem utolsó sorban az erdélyi örménységről beszélünk, amely által az örmény nép szorosan kötődik a magyar néphez.

1. Mi az örménység?

Az örménység egy indoeurópai nyelvű nép. Az indoeurópai nyelvek egy nyelvcsaládot alkotnak, amelynek tagjai egyetlen közös ősnyelvből, az ún. proto-indoeurópai nyelvből származnak. Az indoeurópai nyelvcsalád ágai a germán (német, angol, svéd...), a szláv (orosz, lengyel, cseh...), az újlatin (olasz, francia, spanyol...) és még sok más nyelvcsoporthoz tartoznak.

A felsorolásból látható, hogy Európa nyelveinek döntő többsége (a magyar, finn, észt, baszk és török kivételével) az indoeurópai nyelvcsaládba tartozik, éppen úgy, mint Irán és India számos nyelve.

Az örménységet tehát igen ősi kapcsolat fűzi Európához. És ahogy a következőkben kiderül, ez a kapcsolat a történelem során végig megmarad, újabb és újabb elemekkel bővülve.

Ha egy mai térképen keressük, Örményország a Kaukázus-régióban fe-

szik, a Fekete- és a Kaszpi-tenger között, Törökország, Grúzia, Azerbajdzsán és Irán közé beékelődve. Az Örmény Köztársaság lakossága kb. 3 millió fő. Közélemben található egy el nem ismert állam, az Arcahi Köztársaság, amely szintén örmény lakosságú (kb. 100.000 fő). Korábbi, ismertebb nevén Hegyi-Karabah, régi-új örmény nevén Arcah 1991-ben vált függetlenné Azerbajdzsántól, amely azonban (az ENSZ-szel összhangban) a saját területének tartja és szakadár állammak tekinti.

Az örménység nagyobbik része azonban ősi hazájától távol, szétszóratásban, azaz diaszpórában él. Az örmény diaszpóra korábban Európára és Ázsiára terjedt ki, mára azonban mind az öt földrészen, szinte minden országban találunk örményeket. A diaszpórában élő örmények száma 6-7 millióra tehető, így az összörménység létszáma elérheti a 10 millió főt.